

Forskrift om sikkerhetstiltak m.v. på fiske- og fangstfartøy

Innholdsfortegnelse

Forskrift om sikkerhetstiltak m.v. på fiske- og fangstfartøy.....	1
Innholdsfortegnelse.....	1
Kapittel I - innledende bestemmelser	2
Kapittel II - Generelle bestemmelser	3
Kapittel III - Utstyr	4
Kapittel IV - Atkomstmidler m.m.....	4
Kapittel V - Lukningsanordninger, plassering av last m.m.	9
Kapittel VI - Sikkerhetstiltak ved fare for gassdannelse, oksygenmangel m.m. i lukkede rom o.l.....	12
Kapittel VII - Særskilte sikkerhets- og vernetiltak	14
Kapittel VIII - Andre sikkerhetstiltak	16
Kapittel IX - Avsluttende bestemmelser.....	17

Dato	15.10.1991 nr. 710
Departement	Nærings- og handelsdepartementet
Avd/dir	Sjøfartsdir.
Publisert	I 1991 704
Ikrafttredelse	01.01.1992
Sist endret	FOR-2013-11-22-1404 fra 01.01.2014
Endrer	
Gjelder for	Norge
Hjemmel	LOV-2007-02-16-9-§9, LOV-2007-02-16-9-§11, LOV-2007-02-16-9-§12, LOV-2007-02-16-9-§19, LOV-2007-02-16-9-§21, LOV-2007-02-16-9-§22, LOV-2007-02-16-9-§28a, LOV-2007-02-16-9-§43, FOR-2007-02-16-171, FOR-2007-05-31-590, FOR-2013-08-19-1002
Sys-kode	BG15a
Næringskode	93501
Kunngjort	
Rettet	
Korttittel	Forskr. om sikkerhet på fiske- og fangstfartøy

Hjemmel: Fastsatt av Sjøfartsdirektoratet 15. oktober 1991 med hjemmel i lov 9. juni 1903 nr. 7 om Statskontrol med Skibes Sjødygtighed m.v. Hjemmel er endret til lov 16. februar 2007 nr. 9 om skipssikkerhet (skipssikkerhetsloven) § 9, § 11, § 12, § 19, § 21, § 22, § 28a og § 43, jf. delegeringsvedtak 16. februar 2007 nr. 171, delegeringsvedtak 31. mai 2007 nr. 590 og delegeringsvedtak 19. august 2013 nr. 1002.

EØS-henvisninger: EØS-avtalen vedlegg II kap. XXII nr. 1 (direktiv 89/686/EØF).

Endringer: Endret ved forskrifter 24 des 1992 nr. 1225, 28 juli 1993 nr. 776, 1 juli 1994 nr. 712, 6 juli 1993 nr. 745 (i kraft 1 juli 1995 iflg. forskrift 9 mai 1995 nr. 466), 14 feb 1995 nr. 164, 14 des 1995 nr. 1097, 25 sep 1997 nr. 1064, 3 okt 2000 nr. 987, 13 juni 2000 nr. 665, 29 juni 2007 nr. 1006, 19 aug 2013 nr. 1036.

Opphevet 1 jan 2014 ved forskrift 22 nov 2013 nr. 1404.

Kapittel I - innledende bestemmelser

§ 1. Virkeområde

Denne forskriften gjelder for nye og eksisterende norske fiske- og fangstfartøy, med mindre annet fremgår av de enkelte paragrafer. Forskriften her gjelder ikke for nye og eksisterende fartøy med største lengde på 15 meter og derover. Se for øvrig forskrift av 13. juni 2000 nr. 660 om konstruksjon, utstyr, drift og besiktelser for fiske- og fangstfartøy med største lengde på 15 meter og derover, kapitlene 2 og 6.

0 Endret ved forskrift 13 juni 2000 nr. 665 (i kraft 1 juli 2000 for fartøy med lengde på 24 m og derover og 1 april 2001 for fartøy med lengde på 15 m og derover) og forskrift 29 juni 2007 nr. 1006 (i kraft 1 juli 2007).

§ 2. Definisjoner

I denne forskrift betyr:

1. Fiske- og fangstfartøy: Fartøy som ervervsmessig benyttes til å fange fisk, hval, sel eller andre levende ressurser i sjøen, herunder tang og tare.

2. Nytt fartøy: Fiske- og fangstfartøy hvor kjølen strekkes, eller som er på et liknende byggetrinn på eller etter den dag denne forskrift trer i kraft.
3. Eksisterende fartøy: Fiske- og fangstfartøy som ikke er nytt fartøy.
4. Anerkjente klasseinstitusjoner: Klasseinstitusjoner som departementet har inngått overenskomst med i medhold av sjødyktighetslovens § 9.
 - 4.1. Det norske Veritas (DnV)
 - 4.2. Lloyd's Register of Shipping (LRS)
 - 4.3. Bureau Veritas (BV)
 - 4.4. Germanischer Lloyd (GL)
 - 4.5. American Bureau of Shipping (ABS)
5. Klassifisert fartøy: Fiske- og fangstfartøy som har klasse i anerkjent klasseinstitusjon.
6. Uklassifisert fartøy: Fiske- og fangstfartøy som ikke er klassifisert fartøy.
7. Nordisk godkjenning: Godkjenning som er foretatt av sjøfartsmyndighetene i et av de nordiske land, eller av Det norske Veritas i henhold til Nordisk Båtstandard.¹
8. Nordisk Båtstandard: Felles nordiske regler av 1990 for yrkesfartøy opptil Loa = 15 m.
9. Forskrift om besiktelse: Forskrift av 15. oktober 1991 om besiktelse for utstedelse av sertifikater til fiske- og fangstfartøy og om andre besiktelser.
10. Lengde Loa: Fartøyets største lengde.
11. Godkjent foretak: Foretak som er godkjent av Sjøfartsdirektoratet til å gjennomføre kontroll i henhold til forskrift om kontroll av fiske- og fangstfartøy fra 10,67 til 15 meter største lengde.
12. Værtett: At det under hvilke som helst forhold på sjøen ikke vil trenge vann inn i skipet.
13. Vanntett: At lekkasje i enhver retning gjennom skott eller dekk og eventuelle åpninger i disse forhindres ved den trykkehøyde som skottet eller dekket er dimensjonert for.
14. Lukningsmidler: Anordning for forsvarlig lukking av luker, dører, vinduer, ventilatorer, luftrør, m.v.
15. Lukket fartøy: Fartøy som tilfredsstiller definisjoner i Nordisk Båtstandard for denne type fartøy.
16. Åpent fartøy: Fartøy som ikke er lukket fartøy.
17. Dekklaster: All last, herunder ekstra fiskeredskaper til reservebruk, som føres/oppbevares utenom lasterom.
18. Faste atkomstmidler: Faste ledere, faste passasjer og plattformer.
19. Flyttbare atkomstmidler: Ledere/stiger, gangpassasjer o.l. som anordnes midlertidig for særskilte formål.
20. Tonn: Tonnasjeeenheter/registertonn brutto.
21. Godkjent: Godkjent av Sjøfartsdirektoratet eller slik det fremgår av de enkelte paragrafer.
22. Typegodkjent: Typegodkjent av Sjøfartsdirektoratet eller annen myndighet eller klasseinstitusjon akseptert av Sjøfartsdirektoratet.
23. Anerkjent standard: Standarder utgitt av NS/BS/ISO/CEN eller tilsvarende nasjonale og internasjonale standarder anerkjent av Sjøfartsdirektoratet, ved enkeltvedtak.

⁰ Endret ved forskrifter 1 juli 1994 nr. 712, 3 okt 2000 nr. 987 (i kraft 1 jan 2001).

¹ Det er pr. i dag kun finske sjøfartsmyndigheter som foretar sertifisering av yrkesfartøy. I Danmark, Sverige, Island og Norge, foretas sertifisering av Det norske Veritas på frivillig basis.

Kapittel II - Generelle bestemmelser

§ 3. Plikter

Rederiet, arbeidsgiver, skipsføreren og andre som har sitt arbeid om bord skal påse, sørge for og medvirke til at forskriften gjennomføres i samsvar med pliktbestemmelsene i skipssikkerhetsloven og denne forskriften.

Skipsføreren skal sørge for å opprettholde fartøyets intakte tilstand under drift, ved at alle åpninger som tidvis må holdes åpne under fiske og som kan føre til vannfylling, straks blir lukket dersom det oppstår fare for slik fylling med derav påfølgende tap av oppdrift og stabilitet.

I den forbindelse vises det til bestemmelser i de enkelte paragrafer om lukking av luker i sidekledning, luker til lasterom og andre rom, lenseklaffer, værtette dører til overbygning og nedganger, samt andre åpninger hvorigjennom fylling kan finne sted.

Skipsføreren skal også sørge for at det tas tilstrekkelig hensyn til værmeldinger, herunder bølgevarsler, meldinger om drivisforhold, overising, m.m.

0 Endret ved forskrifter 29 juni 2007 nr. 1006 (i kraft 1 juli 2007), 19 aug 2013 nr. 1036 (i kraft 20 aug 2013).

§ 4.Fravik

I enkelttilfeller kan Sjøfartsdirektoratet etter skriftlig søknad fravike forskriftens krav. Spesielle grunner må gjøre fraviket nødvendig, og fraviket må være sikkerhetsmessig forsvarlig.

For eksisterende fartøy under 10,67 meter kan Sjøfartsdirektoratet eller Skipskontrollen fravike forskriftens krav, dersom det ikke er rimelig og praktisk gjennomførlig å følge forskriften.

Kapittel III - Utstyr

§ 5.Besiktelse og kontroll

Sjøfartsdirektoratet/Skipskontrollen kan når som helst undersøke om krav, påbud m.m. oppfylles og gjennomføres i samsvar med disse bestemmelser.

§ 6.Kontroll og prøving av utstyr

Fører eller reder skal sørge for at utstyr som er omhandlet i denne forskrift er gjennomgått og prøvet av produsent og installatør og oppfyller de krav som Sjøfartsdirektoratet har fastsatt for utstyret slik det fremgår av den enkelte bestemmelse. Dette gjelder likevel ikke personlig verneutstyr som er CE-merket.

0 Endret ved forskrift 3 okt 2000 nr. 987 (i kraft 1 jan 2001).

§ 7.Likeverdig utstyr

Denne forskrifts bestemmelser om sikkerhetstiltak m.m. skal ikke være til hinder for at man om bord benytter annet utstyr, materiale, innretninger, apparater e.l., eller gjennomfører andre tiltak som representerer minst den samme grad av sikkerhet som etter denne forskrift.

Kapittel IV - Atkomstmidler m.m.

§ 8.Vedlikehold m.m. av faste og flyttbare atkomstmidler og kontroll av passasjerer om bord

1. Faste og flyttbare atkomstmidler skal vedlikeholdes på en forsvarlig måte. Oppstår det skade på et atkomstmiddel, skal dette om nødvendig erstattes av annet atkomstmiddel inntil nødvendig reparasjon er foretatt.
2. Holdetau, håndrekker eller avsperringer skal settes opp når det er fare for at noen kan falle over bord, ned i rom, tanker o.l..
- 3.¹ Korridorer, nødutganger, dekkshus og generelt alle ferdselsveier, arbeids- og oppholdssteder skal være utstyrt med håndrekker/håndlister, rekkverk eller annet tilsvarende utstyr som sikrer forsvarlig ferdsel og opphold om bord.

0 Endret ved forskrift 14 feb 1995 nr. 164 (fra 15 nov 1995).

1 For eksisterende fartøy gjelder dog § 18 nr. 6, § 19 nr. 3 angående krav om hydraulisk lukking av luker i sidekledning og indikatorlys i styrehus og § 20 nr. 4 fra 1. januar 1997, § 8 nr. 3, § 28 nr. 12, § 30 nr. 5 og 6, § 37 og § 39 fra 1. juli 2000, § 23 nr. 9 og 10 fra første sertifikatfornyelse etter 31. desember 1997 (jfr forskrift 25 sep 1997 nr. 1064).

§ 9. Atkomstmidler for los m.m.

1. Fartøy som skal benytte los samt fartøy som må regne med å kunne bli bordet i åpen sjø av Kystvaktens inspektører eller andre med myndighet til å foreta bording/inspeksjon, skal ha losleider eller losheis. Losleidere skal oppfylle Norsk Standard (NS) NS-6248 eller ISO-standard nr. 799.
2. Losleidere og losheiser skal kontrolleres og holdes i forsvarlig stand. Før losheis benyttes, skal den kontrolleres og funksjonsprøves av fartøyets fører.

§ 10. Generelle bestemmelser vedrørende godkjenning av atkomstmidler

1. Utstyr som omfattes av disse bestemmelsene skal godkjennes av Sjøfartsdirektoratet. Dersom prototypprøving foretas, kan Sjøfartsdirektoratet utferdige godkjenningsdokument for utstyret. Sjøfartsdirektoratet kan for øvrig stille andre betingelser om godkjenningen når dette finnes påkrevd, og kan når som helst for produsentens regning kunne kontrollere om utstyret som produseres oppfyller gjeldende krav.
2. Dersom produksjonen av utstyr som omfattes av dette vedlegg skjer i utlandet, skal produsenten ha en ansvarlig representant i Norge.
3. Sjøfartsdirektoratet kan trekke godkjenningen tilbake eller kreve ny saksgjennomgang og nye prototypprøver dersom det finnes grunn for dette.

0 Endret ved forskrift 3 okt 2000 nr. 987 (i kraft 1 jan 2001).

§ 11. Krav til losheiser

1. Losheiser skal konstrueres for en statisk belastning som er lik vekten av opphengningsarrangementet og lederseksjonen samt belastningen av det maksimale antall personer à 150 kp som heisen skal godkjennes for.
2. Under beregningene skal det tas hensyn til at skipet kan ha en krenkning på 5°.
3. For stål- og aluminiumskonstruksjoner skal det regnes med en sikkerhet mot materialets flytegrense på 2,5. For aluminium skal flytegrensen regnes ved 0,2% permanent forlengelse. Tauverk skal ha en sikkerhet mot brudd på 8, ståltau 6 og kjetting, sjakler ringer o.l.
4. Vinsj kan være elektrisk, hydraulisk eller luftdrevet og skal være selvsperrende fra full hastighet. I tillegg skal vinsj kunne betjenes med håndkraft. Sveiven skal ikke kunne rotere ved bruk av motor.
- 4.1. Vinsj skal være utstyrt med sikkerhetsanordning som automatisk kobler ut krafttilførselen for å hindre overbelastning dersom losheisen henger seg opp eller kjøres for langt opp. Dersom motorens maksimale vrimoment er slik at overbelastning av opphengningstauene utover det som er nevnt i nr. 3 ikke kan finne sted, kan sikkerhetsarrangementet ovenfor sløyfes.
- 4.2. På manøverpanel for vinsj skal det være montert en nødstoppanordning som skal kunne bryte krafttilførselen til motoren.
- 4.3. Vinsjens manøvrhendel skal være tydelig merket med «Opp» («Hoist»), «Ned» («Lower») og «Stopp» («Stop»). Manøvrhendelen skal gå tilbake til null-stilling når den slippes.
5. Enhver elektrisk innretning som er tilknyttet heisens lederseksjon skal opereres med en spenning som ikke overstiger 25 volt.
6. Lederseksjonen skal være minst 2,5 meter lang og slik utstyrt at losen gis sikkert håndfeste. Trinnene skal ha ru overflate e.l., og det skal være en:
 - 6.1. beskyttelsesbøyle, som bør være foret og plassert slik at den gir god støtte for losen, (uten å hindre hans bevegelse),
 - 6.2. uttrigger i nedre ende med en totalbredde på minst 1,8 meter. I hver ende av uttriggeren skal det være ruller som skal kunne rulle fritt på skipssiden under operasjon,

- 6.3. fleksibel nedre del som består av en kort losleider, minst 8 trinn, til bruk for losen under entring til og fra losbåten og som skal tilfredsstille kravene til en vanlig losleider.

§ 12. Prøving av losheiser

1. Enhver losheis skal prøves med en belastning på 2,2 ganger arbeidsbelastningen. Under denne prøve må prøvebelastningen senkes ved full hastighet en strekning som ikke er mindre enn 5 meter, og deretter stoppes så raskt som mulig, for å demonstrere selvsperringen. Losheisen skal leveres med verksteds sertifikat som angir at den har vært prøvet etter ovennevnte krav.

0 Endret ved forskrift 3 okt 2000 nr. 987 (i kraft 1 jan 2001).

§ 13. Krav til fallreps-plattformer

1. Øvre og eventuelle mellomliggende plattformer beregnes for en statisk belastning på 500 kp/m² + belastning fra fallrep eller land gang opphengt på ugunstigste måte med belastning som oppført i NS-6249 nr. 6.1.4.
2. Nedre plattform beregnes for en statisk belastning på 500 kp/m². (Plattformene skal være horisontal når fallrepet er i bruk.) Hvis det er anordnet med luke i nederste plattform med adgang til/fra losleideren gjennom luken, må åpningen ikke være mindre enn 750 x 750 mm.
3. Plattformene skal minst ha en fri flate på 600 x 600 mm og et 1000 mm høyt rekkverk.
- 3.1. Rekkverk beregnes for en belastning på 50 kp pr. rekkestøtte eller 50 kp pr. m rekke fordelt jevnt på rekkestøttene dersom dette gir en større belastning. Kraften tenkes å virke horisontalt på toppen av rekkestøttene.
- 3.2. Rekkestøttene skal være sikret slik at de ikke løsner. Sammenleggbare eller regulerbare rekkverk skal være sikret mot å klappe sammen.
4. Mellom rekkestøttene skal det være faste rekker eller forbindelse med rekketau, ståltau, kjetting e.l. Maksimum tillatt avstand mellom rekketauene er 330 mm. I tillegg skal det være arrangement for taunett eller seilduk i hele rekkens høyde. Taunett eller seilduk skal leveres av produsenten sammen med fallrepet.
5. Nedre plattform skal ha en bøyle eller et ekstra sterkt rekkverk beregnet til bruk ved entring fra og til båt.
6. Ører, surringsbeslag, ringer og opphengingsarrangement skal være av eldningstregt stål eller tilsvarende slitesterk utførelse.
7. Plattformer som skal benyttes sammen med typegodkjente fallrep eller landganger, skal prøvebelastes sammen med de aktuelle typer fallrep eller landganger.
8. For øvre og eventuelle mellomliggende plattformer skal prøvelasten være 600 kp/m² + 50% av total vekt av fallrep eller landgang som nevnt i NS-6249 nr. 6.1.4. for mellomplattformer 50% av den del som henger nedenfor plattformen. Under prøven skal plattformen være opphengt på normal måte som om bord og prøvelasten fra fallrep eller landgang skal henge i festeordningen for disse. Nedre plattform skal være opphengt på normal måte på fallrep og/eller landgang og prøvebelastes med 600 kp/m².

0 Endret ved forskrift 3 okt 2000 nr. 987 (i kraft 1 jan 2001).

§ 14. Krav til opphengingsarrangement m.v.

1. Hvor det forlanges fallrep skal det arrangeres en davit e.l. for fallrep på hver side av skipet.

Daviten skal konstrueres med en sikkerhet på minst 2,5 i forhold til materialets garanterte flytegrense og for de belastninger som er nevnt i NS-6249 nr. 6.1.4. med atkomstmidlet plassert i ugunstigste stilling (for aluminium regnes flytegrensen ved 0,2% permanent forlengelse).
2. Fallrepsvinsjer skal beregnes for de krefter som overføres fra fallrepet i ugunstigste stilling, og med en belastning som nevnt i NS-6249 nr. 6.1.3. Kreftene skal regnes å virke i ytre ståltaulag.
 - 2.1. Vinsjen skal i alle tilfelle være selvsperrende for de krefter som overføres fra fallrepet i ugunstigste stilling med en belastning på 1,5 ganger den belastning som er nevnt i NS-6249 nr. 6.1.3.
 - 2.2. Sveiv for manuell betjening av vinsj må være slik arrangert at den ikke kan rotere dersom vinsjen kjøres med motor.
3. Før det gis typegodkjennelse på en fallrepsvinsj må en prototype prøves med statisk belastning og moment på

1,5 ganger den belastning som nevnt i NS-6249 nr. 6.1.3. Under denne prøve skal styrken av ståtaufestet på trommelen og selvsperringen prøves.

4. Alle typegodkjente vinsjer skal være forsynt med skilt som klart angir typebetegnelse og største tillatte belastning i ytre ståtaulag.
5. Kjetting, ståtau, sjakler, ringer o.l. som benyttes til opphenging/opphiving av fallrep/landdganger skal være sertifisert. Alle løse deler skal være ført opp på arrangementstegningen med posisjonsnummer, S.W.L., og bruddlast. Posisjonsnummer skal være stemplet på delen, slik at det er mulig å kontrollere at hver enkelt del er kommet på riktig plass. Den godkjente arrangementstegningen skal vise hele anlegget og skal sendes om bord sammen med hver leveranse. Sertifikatene for kjetting, sjakler, ringer, ståtau, tauverk e.l. skal oppbevares om bord sammen med arrangementstegningen.

§ 15. *Krav til landganger*

1. Landganger for personbruk beregnes for en statisk belastning på 300 kp/m² + landgangens vekt. Den flaten som blir belastet regnes som landgangens lengde x lysåpningen mellom vangene.
2. Landganger for last- og personbruk hvor belastningen vil komme over det som tilsvarende 300 kp/m² vurderes og godkjennes i hvert enkelt tilfelle. Ønsket tillatt belastning må oppgis.
3. Landganger skal minst ha en fri bredde mellom rekkverk på 600 mm og et minst 1000 mm høyt rekkverk på hver side.
4. Rekkverk beregnes for en belastning på 50 kp pr. rekkestøtte eller 50 kp pr. m rekke fordelt jevnt på rekkestøttene dersom dette gir en større belastning. Kraften tenkes å virke horisontalt på toppen av rekkestøttene. Maksimum tillatt avstand mellom rekkestøttene er 1,5 m. Rekkestøttene skal være sikret slik at de ikke klapper sammen.

Mellom rekkestøttene skal det være fast rekke eller forbindelse med rekke, tau, ståtau, kjetting e.l. Maksimum tillatt avstand mellom rekketauene er 330 mm. I tillegg skal det være arrangement for taunett, seilduk o.l. i hele rekkens høyde for å hindre at folk faller ut. Taunettet eller seilduk skal leveres med landgangen av produsenten. Dersom avstanden mellom rekketauene ikke overstiger 250 mm kan taunettet eller seilduken sløyfes.

5. Landgangen skal være utstyrt med trinn som gir godt fotfeste når landgangen er skråstilt. Største tillatte skråstilling for landganger er 35°. Landganger utstyrt med trinn som for fallrep kan godkjennes for anvendelse i skråstilling opp til 55°. Landgangen skal på et synlig sted tydelig merkes med største tillatte bruksvinkel.
6. Dersom landgangen i tillegg skal benyttes som fallrep, gjelder bestemmelsene i NS-6249.
7. Når typegodkjennelse ønskes, må detaljerte tegninger og beregninger av landgangen innsendes til Sjøfartsdirektoratet i tre eksemplarer. Typebetegnelse eller navn må oppgis. Typegodkjennelse vil bli gitt for en maksimal lengde for hver type og for en bestemt maksimum bruksvinkel.
8. Før det gis endelig typegodkjennelse av en landgang, må en prototype prøvebelastes i horisontal stilling uten rekkverk, opplagret i begge ender, eller slik Sjøfartsdirektoratet bestemmer. Prøvelasten skal være 400 kp/m² jevnt fordelt og nedbøyningen skal ikke være mer enn 1/100 for stål og 1/75 for aluminium av landgangens frie spenn. Prøven skal ikke medføre permanent deformasjon. Landganger med fast (ikke sammenleggbart) rekkverk som utgjør en integrert del av landgangen kan medtas i styrken og behøver ikke fjernes under prøvebelastningene.

§ 16. *Losleidere og mekaniske losheiser*¹

- a. *Losleidere*
 - i. Leideren skal være fullgod for å sette loser i stand til å gå sikkert om bord og fra borde, skal holdes ren og i god stand og kan brukes av tjenestemenn og andre personer ved et skips ankomst til eller avgang fra havn.
 - ii. Leideren skal være forsvarlig festet på et slikt sted at den er klar av ethvert mulig utslipp fra skipet, at hvert trinn hviler fast mot skipssiden, at den så vidt det lar seg gjøre, er klar av skipets finere linjer og slik at losen kan komme sikkert og bekvemt om bord etter å ha entret minst 1,5 meter (5 fot) og ikke over 9 meter (30 fot). Det skal brukes en enkelt leiderlengde som kan nå vannflaten fra det sted man går om bord i skipet, idet det tas hensyn til alle skipets laste- og trimforhold og en ugunstig slagside på 15 grader. Når avstanden fra vannflaten til det sted på skipet hvor atkomsten skjer er over 9 meter (30 fot), skal overgangen fra losleideren til skipet være ved hjelp av et fallrep eller på annen like sikker og bekvem måte.

iii. Leidertrinet skal være:

1. Av hardved eller annet materiale med tilsvarende egenskaper, laget i ett stykke uten kvister, og med en effektivt ru overflate. De fire nederste trinn kan lages av gummi av tilstrekkelig styrke og stivhet, eller av annet passende materiale med tilsvarende egenskaper;
 2. minst 480 millimeter (19 tommer) lange, 115 millimeter (4 1/2 tommer) brede og 25 millimeter (1 tomme) tykke, ikke medregnet anordninger for å hindre glatte trinn;
 3. anbrakt i samme avstand fra hverandre, med minst 300 millimeters (12 tommers), men ikke mer enn 380 millimeters (15 tommers) mellomrom, og festet på en slik måte at de holdes vannrett.
- iv. Det skal ikke i noen leder brukes mer enn to innsatte trinn som holdes på plass på en måte som avviker fra den som er benyttet i den opprinnelige lederkonstruksjon, og ethvert trinn som er festet slik, skal så snart det med rimelighet lar seg gjøre, utskiftes med trinn som holdes på plass på samme måte som er benyttet i den opprinnelige lederkonstruksjon. Når et innsatt trinn festes til leidertauene ved hjelp av utskjæringer på siden av trinnet, skal slike utskjæringer være i trinnets langsgående sider.
- v. Leidertauene skal på hver side bestå av to stykker manilla rep uten kledning og med en omkrets på minst 60 millimeter (2 1/4 tommer). Hvert rep skal være helt uten skjøter nedenfor det øverste trinn. To hold-tau som er forsvarlig festet om bord og med en omkrets på minst 65 millimeter (2 1/2 tommer), samt en sikkerhetsline, skal være for hånden og klare til bruk hvis påkrevd.
- vi. Utriggere av hardved eller annet materiale med tilsvarende egenskaper, laget i ett stykke og minst 1,80 meter (5 fot 10 tommer) lange skal anbringes med slike mellomrom at det hindrer losleideren fra å snurre rundt. Den nederste uttrigger skal være ved det femte trinn nedenfra, og mellomrommet mellom en hvilken som helst uttrigger og den neste skal ikke være over 9 trinn.
- vii. Det skal være arrangement som sikrer sikker og bekvem passasje om bord på eller inn i og fra skipet mellom toppen av losleider eller fallrepstrapp eller annen anordning. Hvor slik passasje foregår ved hjelp av en rekketrapp, skal denne trapp være forsvarlig festet til skanseledning eller plattform og to rekkestøtter minst 0,70 meter (2 fot 3 tommer), men ikke over 0,80 meter (2 fot 7 tommer) fra hverandre, skal være anbrakt på det sted hvor skipet bordes eller forlates. Hver støtte som skal være fast sikret til skipet ved eller nær nederste ende samt også høyere opp, skal være minst 40 millimeter (1 1/2 tommer) i diameter og ha en høyde på minst 1,20 meter (3 fot 11 tommer) over toppen av skanseledningen.
- viii. Om natten skal det være belysning slik at både losleideren langs skutesiden og det sted hvor losen border skipet, blir tilstrekkelig opplyst. En livbøye utstyrt med et selvtennende bøyelys skal være for hånden og klar til bruk. En hiveline skal være for hånden klar til bruk hvis påkrevd.
- ix. Det skal være arrangement som tillater at losleideren kan brukes på hvilken som helst side av skipet.
- x. En av skipets ansvarlige offiserer skal føre tilsyn med tilriggingen av lederen og når losen går om bord eller fra borde.
- xi. Når det på et skip er spesielle konstruksjoner slik som fenderlister som kan hindre gjennomføring av en hvilken som helst av disse bestemmelser, skal spesielle arrangementer anordnes på en tilfredsstillende måte for å sikre at personer kan gå sikkert om bord og fra borde.

b. *Mekaniske losheiser*

- i. En mekanisk losheis, hvis anordnet, og dens tilhørende utstyr skal være av en type som er godkjent av administrasjonen. Den skal være av slik utforming og konstruksjon at den sikrer at losen kan gå om bord og fra borde på en sikker måte, innbefattet sikker atkomst fra heisen til dekket og omvendt.
 - ii. En losleider som tilfredsstillende bestemmelserne i punkt (a) i denne regel, skal finnes på dekket i nærheten av heisen og klar til øyeblikkelig bruk.
- 0 Endret ved forskrift 3 okt 2000 nr. 987 (i kraft 1 jan 2001).
- 1 § 16 er identisk med SOLAS 5/17.

§ 17. Leidere, landganger, fallrep, personheisanlegg m.m.

1. Alle fartøy skal ha om bord tilfredsstillende atkomstmiddel slik at iland- og ombordstigning kan foregå på en forsvarlig måte. Atkomstmiddel må anbringes slik at det er i tilstrekkelig avstand fra åpninger i fartøysiden, og skal så vidt mulig være slik at ingen må passere under hengende last når det anvendes.

2. Fartøy på 45 m (Loa) og derover skal være anordnet med landgang eller fallrep i henhold til ISO-standard nr. ISO-7061, ISO-standard nr. ISO-5488, NS-standard nr. NS-6249 eller likeverdige standarder. På fartøy under 45 meter største lengde skal atkomstmidler være sikkerhetsmessig forsvarlig.
3. Når atkomstmidler for ombord- og ilandstigning anbringes, skal følgende etterkommes:
 - 3.1. Under atkomstmidler skal det så vidt mulig anordnes nett mellom fartøyet og land eller på annen måte sikre ferdselen til og fra fartøyet.

Når det er mørkt, skal atkomstmidler være godt belyst.
 - 3.2. Dersom atkomstmidler må legges over skanseledning/rekke, skal det være trapp eller trinn med håndrekk som fører fra atkomstmidlet og ned til dekket. Rekketrapp skal sikres på forsvarlig måte.
 - 3.3. Ligger fartøyet til ankers eller på annen måte ikke har forbindelse med kai e.l., er fartøyets fører ansvarlig for at ferdsel til og fra fartøyet kan skje på betryggende måte.
 - 3.4. Anvendes fallrep, skal rekketau og taunett være montert på sidene av atkomstmidlet og ved begge plattformene når atkomstmidlet er i bruk.
 - 3.5. Største tillatte skråstilling for landganger er 35°. Største tillatte skråstilling for kombinerte landganger og fallrep er 50°.
4. Krav til landganger/fallrep.
 - 4.1. Landganger skal oppfylle bestemmelsene i vedlegg til denne forskrift eller ISO-standard nr. 7061.
 - 4.2. Fallrep med tilhørende plattformer skal oppfylle NS-6249 eller ISO-standard nr. ISO-5488.
 - 4.3. Fallrep skal ha lengde slik at det ved 55° (50° for faste trinn) med horisontalplanet minst rekker ned til 1 meter over vannlinjen ved ugunstig trim og dyppgående.
5. Atkomst fra sjø/redningsleder.
 - 5.1. Nytt fartøy med lengde inntil 15 m (Loa) skal ha fast leder med håndrekk på fartøyets akter del, høyre side eller helt akterut. Lederens nederste trinn skal nå minst 300 mm under vannlinjen.
 - 5.2. Ved fiske fra eksisterende fartøy med 1 person om bord skal det være hengt en leder ut over rekka på hver side av fartøyet dersom ikke fast leder med håndrekk er anordnet. Ledere som kan utløses fra sjø kan også benyttes. For andre fartøy skal det minst finnes en leder om bord som kan benyttes som atkomst fra sjø.
6. Personheisanlegg skal holdes i god stand. Vedlikehold og kontroll av heisanlegg skal utføres i overensstemmelse med ISO-standard nr. 8383-1984.

0 Endret ved forskrift 3 okt 2000 nr. 987 (i kraft 1 jan 2001).

Kapittel V - Lukningsanordninger, plassering av last m.m.

§ 18. Lukningsmidler - luker og dører

1. Luker/dører på utsatt dekk til lasterom og andre rom/tanker under dekk, skal (generelt) være lukket og skalket når fartøyet er i sjøen. Når lasteromsluker og eventuelt dører må holdes åpne i forbindelse med fartøyets drift, herunder lasting av fangst, skal lukningsmidler være klar for lukking straks. (Jfr. dessuten bestemmelser om lasteluker med lukningsmidler i gjeldende byggeforskrift for fiskefartøy.)
2. Eksisterende fartøy under Loa 15 m. som er utstyrt med løsluker, skal ha skalkeanordninger og minst en god presenning til hver lukeåpning.
3. Lukedekslar skal være sikret når de står i åpen stilling.
4. Åpninger i dekk som ikke er beskyttet av lukekarmar e.l. med netto høyde på 600 mm over dekk, skal være effektivt avsperrret. Åpninger i dekk skal være godt belyst.
5. Værtette/spruttette dører fra dekk til overbygninger som er tatt med i oppdrift for stabilitet, samt slike dører som beskytter nedganger til rom under dekk, skal holdes i orden og kunne lukkes straks på en enkel måte. Dørene skal være tydelig merket med skilt om at de skal holdes lukket når fartøyet er i sjøen.
- 6.¹ Dører til rom på overbygget arbeidsdekk som er tatt med i oppdriften ved beregning av stabiliteten, herunder

dør til bakk, skal holdes lukket når de ikke benyttes til gjennomgang.

Dør som skiller fremre og aktre del av overbygget arbeidsdekk skal overvåkes fra brua ved hjelp av TV, tidsforsinket alarm eller på annen praktisk måte jfr gjeldende byggeforskrifter.

0 Endret ved forskrifter 1 juli 1994 nr. 712, 14 feb 1995 nr. 164 (fra 15 nov 1995).

1 For eksisterende fartøy gjelder dog § 18 nr. 6, § 19 nr. 3 angående krav om hydraulisk lukking av luker i sidekledning og indikatorlys i styrehus og § 20 nr. 4 fra 1. januar 1997, § 8 nr. 3, § 28 nr. 12, § 30 nr. 5 og 6, § 37 og § 39 fra 1. juli 2000, § 23 nr. 9 og 10 fra første sertifikatfornyelse etter 31. desember 1997 (jfr forskrift 25 sep 1997 nr. 1064).

§ 19. Luker i sidekledning m.m.

1. Luker i sidekledning til overbygget arbeidsdekk skal være klar for lukking straks (i løpet av ca. 15 sekunder for sideluke), dersom det oppstår fare for vannfylling av arbeidsdekk.
2. Luker skal være tydelig merket med skilt om at de skal holdes lukket når de ikke er i bruk under fiske.
3. Konstruksjon og arrangement av garn og linespill, luker i sidekledning, samt lysalarm og kommunikasjon i forbindelse med fjernmanøvrering av luke og manøvrerings- og lukningsanordninger skal være utført i henhold til forskrift av 13. juni 2000 nr. 660 om konstruksjon, utstyr, drift og besiktelser for fiske- og fangstfartøy med største lengde på 15 meter og derover, § 2-16 annet og tredje ledd.

0 Endret ved forskrifter 14 feb 1995 nr. 164 (fra 15 nov 1995), 3 okt 2000 nr. 987 (i kraft 1 jan 2001).

§ 20. Drenering av overbygget arbeidsdekk m.v.

1. Når det for drenering av overbygget arbeidsdekk er anbrakt lenseklaffer i henhold til gjeldende byggeforskrift, skal slike klaffer generelt holdes lukket når fartøyet er i sjøen.
2. Dersom det under drift er behov for å anvende lenseklaffer i stedet for, eller som supplement til separate lensepumper, kan dette gjøres kun under normale driftsforhold.
3. Om vannfylling gjennom luker i sidekledning til dekk skulle inntreffe, eller det av andre årsaker skulle oppstå krenkning (slagside) som medfører at lenseklaffene kommer under vann, skal lenseklaffene stenges umiddelbart og lensepumper igangsettes for drenering av eventuelt overvann på dekk.
- 4.¹ Lensebrønner på overbygget arbeidsdekk skal være anordnet med novåalarm tilknyttet styrehus. Alarmen skal aktiveres når lensebrønnen er full.

0 Endret ved forskrift 14 feb 1995 nr. 164 (fra 15 nov 1995).

1 For eksisterende fartøy gjelder dog § 18 nr. 6, § 19 nr. 3 angående krav om hydraulisk lukking av luker i sidekledning og indikatorlys i styrehus og § 20 nr. 4 fra 1. januar 1997, § 8 nr. 3, § 28 nr. 12, § 30 nr. 5 og 6, § 37 og § 39 fra 1. juli 2000, § 23 nr. 9 og 10 fra første sertifikatfornyelse etter 31. desember 1997 (jfr forskrift 25 sep 1997 nr. 1064).

§ 21. Føring av dekkslast og fisk løs i rom.

1. Samlet vekt av dekkslast skal ikke overskride 3% av fartøyets dødvekt eller 30 tonn hvis 3% av dødvekten blir større, med mindre annet fremgår av de godkjente stabilitetsberegninger.

For fartøy under Loa 15 m. som ikke har om bord stabilitetsoppgaver for føring av dekkslast, har fartøyets fører ansvaret for at stabiliteten er tilstrekkelig.

2. Fiskeredskaper som tas om bord til reservebruk (not, garn, liner, trål, tråldører m.m.) og som oppbevares utenom lasterom, skal regnes som dekkslast.
3. For fartøy på 15 m (Loa) og derover, skal det foreligge stabilitetsberegninger om bord.

For nytt fartøy under 15 m (Loa) skal opplysninger om eventuelt tillatt dekkslast og total tillatt last samt minimum fribord være oppslått om bord.

4. Generelle krav ved føring av dekkslast.
- 4.1. Lukeåpninger på værdekk som tildekkes av last, skal være forskriftsmessig lukket og skalket. Ventilatorer og luftrør skal være effektivt beskyttet.

- 4.2. Dekkslast skal være forsvarlig stuet og anordnet slik at overvann får fritt avløp over bord.
- 4.3. Ved føring av fisk i binger på dekk, skal det være god drenering fra bingene og overbord.
- 4.4. Dekkslast skal være plassert og surret slik at den ikke forskyver seg.
- 4.5. Surringer skal kunne strammes og frigjøres på en lettvinnt måte under reisen.
- 4.6. Utganger fra innredning og maskinrom samt nødutganger, skal ikke blokkeres av dekkslast.
- 4.7. Dekkslast skal ikke plasseres slik at den hindrer øyeblikkelig bruk av redningsredskapene.
- 4.8. Tanker skal kunne peiles til enhver tid.
- 4.9. Dekkslast skal være plassert slik at den ikke hindrer navigering og manøvrering av skipet. Lasten, herunder redskap, utstyr m.m., skal ikke være sjenerende for utsynet fra broen, skjerm for lanterner og signaler eller vanskeliggjøre bruk av påbudt utstyr.
- 4.10. Det skal være lett atkomst til brannhydrantene.
- 4.11. Dekkslast skal ikke hindre atkomst til eller bruk av ankerutrustning, ankerspill, vinsjer eller fortøyningsarrangementer.
5. Føring av fisk løs i rom. Fisk skal bare føres i rom eller tanker som er dimensjonert, utført og anordnet for dette formålet.

Lasterom med bredde fra 3-6 m skal minst ha ett langskipsskott og for lasterom med bredde over 6 m skal det minst være 2 langskipsskott. Dersom det foreligger stabilitetsberegninger hvor det er korrigert for fri væskeoverflateeffekt, kan reder etter å ha innhentet skriftlig vurdering fra godkjent foretak, unnlate skott i lasterom.

0 Endret ved forskrifter 1 juli 1994 nr. 712, 14 feb 1995 nr. 164 (fra 15 nov 1995), 3 okt 2000 nr. 987 (i kraft 1 jan 2001).

§ 22.¹ Nedlasting, drenering av åpent dekk

1. Fartøy skal lastes slik at de får et forsvarlig fribord under de forskjellige forhold, konstruksjon, stabilitet, farvann og årstid tatt i betraktning, og slik at sjødyktigheten ikke bringes i fare. Det tillatte fribord i henhold til lastemerker (Loa 15 m. og derover) eller nedlastingsmerker (under Loa 15 m.) påført fartøyets sider, skal alltid overholdes. Under ingen omstendigheter skal fartøyet lastes slik at trim, negativt spring e.l. medfører at noen del av utsatt fribordsdekk kommer under vannflaten i saltvann.
2. Fra åpent dekk skal det være fritt avløp for vann gjennom lenseportåpninger eller spalte med areal i henhold til gjeldende byggeforskrifter, eventuelt gjennom åpent rekkverk. Lemmer i lenseporter skal ikke kiles fast eller stenges på annen måte, men holdes åpne og i god stand slik at sjøen kan få fritt avløp over bord. Fiskebinger, fiskebruk eller annet utstyr skal heller ikke anbringes slik at det hindrer avløp over bord.

0 Endret ved forskrift 1 juli 1994 nr. 712.

1 Jf. gjeldende fribordsbestemmelser om lastelinjer og nedlastingsmerke m.m.

§ 23.¹ Stabilitet

1. Fartøy skal lastes slik at det i alle lastetilstander får tilstrekkelig stabilitet og fartøyets fører skal etter vurdering av bl.a. fartøyets manøvreringsegenskaper, ta nødvendige forholdsregler for å oppnå en forsvarlig trim under hele reisen med den lastekondisjon fartøyet har.
2. Avgangs- og ankomsttilstand skal være i samsvar med stabilitetsoppgavene og fartøyets tyngdepunkt skal ligge på tillatt side av KG-grensekurvene.
3. Det skal tas hensyn til vektøkning som følge av at dekkslasten kan absorbere eller samle vann. Inklusive den forutsatte vektøkning, skal det ikke lastes dypere enn til lastelinjen eller nedlastingsmerket for vedkommende fartøy, fart og fartstid.
4. Ved lasting vinterstid skal det også tas rimelig hensyn til forventet nedising og endring av dypgående og stabilitet under reisen. Under slike omstendigheter må ikke fartøyet lastes helt ned til lastelinjen eller nedlastingsmerket for vedkommende fartøy, fart og årstid.
5. Lukningsmidler skal regelmessig etterses og vedlikeholdes og skal generelt anvendes som forutsatt i stabilitets- og lastelinjebestemmelsene. Jfr. i den forbindelse spesielt bestemmelsene i §§ 3, 18 nr. 1 og 5, 19 nr. 1, samt 20

nr. 3 i denne forskrift.

6. Ved vurdering av fartøyets stabilitet skal det tas hensyn til fordeling av last, sleping og eventuell bruk av vannballast, rulledeмпingstanker, vekseltanker m.v.
7. Det skal tas hensyn til at stabiliteten kan reduseres ved forbruk av bunkers, vann m.v. under reisen.
8. Not eller annet fiskeredskap som blir oppkledd eller på annen måte festet til fartøyet, skal kunne frigjøres/kappes på en effektiv og hurtig måte.
- 9.¹ For fartøy med største lengde på 10,67 meter og derover som ikke tidligere har fått utarbeidet stabilitetsberegninger, skal oppmåling om nødvendig foretas og tegninger, hydrostatiske kurver og stabilitetsberegninger utarbeides og innsendes godkjent foretak for vurdering.
- 10.¹ For fartøy på 10,67 m hvor det tidligere ikke har vært krav til stabilitetsberegninger, skal stabilitetsnormen baseres på forskrift av 2. oktober 1968 nr. 8943 om bygging av fiske- og fangstfartøy, § 6.
11. Bstemmelsene i 9. og 10. gjelder dog ikke fartøy med sertifikat for fjordfiske når det fisker med not og ikke tar ombord fangsten, eller fartøy med slikt sertifikat når det fisker med andre redskaper.
12. Stabilitetsopplysningene skal oppbevares om bord, lett tilgjengelig for ansvarshavende i styrehus.
 - 0 Endret ved forskrifter 14 feb 1995 nr. 164 (fra 15 nov 1995), 3 okt 2000 nr. 987 (i kraft 1 jan 2001).
 - 1 For eksisterende fartøy gjelder dog § 18 nr. 6, § 19 nr. 3 angående krav om hydraulisk lukking av luker i sidekledning og indikatorlys i styrehus og § 20 nr. 4 fra 1. januar 1997, § 8 nr. 3, § 28 nr. 12, § 30 nr. 5 og 6, § 37 og § 39 fra 1. juli 2000, § 23 nr. 9 og 10 fra første sertifikatfornyelse etter 31. desember 1997 (jf. forskrift av 25. september 1997 nr. 1064).

Kapittel VI - Sikkerhetstiltak ved fare for gassdannelse, oksygenmangel m.m. i lukkede rom o.l.

§ 24.¹ Kontroll av gassfare m.m.

1. Før noen uten godkjent åndedrettsbeskyttelse går inn i tank, lasterom, trange innesluttete rom, tunneler eller andre rom der det er mulighet for at det kan være gass eller for lite oksygen, skal man ha forvissnet seg om at luften der inne er ufarlig ved at det foretas nødvendig kontroll. Målinger skal foretas i forskjellig høydenivå og om nødvendig gjentatte ganger.
2. Fartøy som driver fiske/føring med industriråstoff, skal ha minst ett godkjent instrument for måling av oksygeninnholdet i luften.

For fartøy under 24 m (Loa) vil Davy's sikkerhetslampe bli godtatt.

1 Vedrørende besiktelse/kontroll av kjøle/fryseanlegg m.v., vises det til forskrift av 15. oktober 1991 om besiktelse for utstedelse av sertifikater til fiske- og fangstfartøy, og om andre besiktelser.

§ 25. Merking av tanker, rom m.m. og fareplan

1. Alle dører, luker, mannlokk, m.m. i atkomst til gassfarlige rom eller rom hvor det kan være oksygenmangel, skal være tydelig merket med skilt eller klebeplakater som angir den fare for gassforgiftning og/eller oksygenmangel som en kan utsettes for i de enkelte rom.

På steder hvor skilt og klebeplakater lett kan bli ødelagt eller tilsmusset, skal selve luken, mannlokket e.l. i tillegg males i den samme fargekode som skiltene.

Varselskiltenes og klebeplakatens farger skal være i overensstemmelse med Norsk Standard NS-6033, eller NS-4210, og ha norsk tekst som klart uttrykker følgende:

FARE	DANGER
OKSYGEN MANGEL	LACK OF OXYGEN

(Symbol)

FARE DANGER
GIFTIG GASS POISON GAS

(Symbol)

FARE DANGER
EKSPLOSIV EXPLOSIVE ATMOSPHERE
ATMOSFÆRE

(Symbol)

For fartøy som anløper havner utenom Skandinavia, Island og Grønland, skal varselskiltene m.v. også ha engelsk tekst.

Når fartøy uten skiltmerking på engelsk anløper havn utenfor de nevnte land for reparasjoner m.v., skal skipsfører gjøre oppmerksom på eventuelle farer i forbindelse med gass eller mangel på oksygen.

§ 26. Sikkerhetstiltak ved utførelse av inspeksjoner, arbeid m.m.

1. Arbeide i lasterom, tank eller andre rom hvor det kan være fare for forgiftning eller mangel på oksygen, tillates kun under forutsetning av at godkjent trykkluftapparat eller friskluftapparat benyttes.

Før arbeid settes i gang i slike rom, skal det foretas omhyggelig utlufting, og i større rom skal det anvendes mekanisk ventilering. Så lenge arbeid pågår skal det være kontinuerlig ventilasjon.

- 1.1. Det skal vises spesiell varsomhet med å gå ned i tank/lasterom i forbindelse med levering av fiskeråstoff til fabrikk og under rengjøring av slike tanker/rom.

Det kan også være stor fare å gå ned i uventilerte tanker/rom som har vært avstengt og i tanker/rom med mye rustdannelse.

- 1.2. Så lenge det pågår inspeksjon/arbeid i tanker/rom i henhold til nr. 1 og nr. 1.1, skal oksygeninnholdet og eventuelt gasskonsentrasjonen måles med korte mellomrom.

Arbeidet/inspeksjonen skal overvåkes av to personer, hvorav den ene har lett adgang til trykkluftapparat og er trent i bruken av dette.

§ 27.¹ Ventilering i lasterom o.l. hvor kjøretøy anvendes

1. Truck e.l. som drives med forbrenningsmotor, kan bare anvendes i lasterom eller andre rom, når rommet er forsynt med effektiv mekanisk ventilasjon. Ventilasjonen skal være i drift så lenge truck eller annet maskineri drevet med forbrenningsmotor benyttes i rommene. Det skal likeledes påses at bensin, propan- og dieselmotorer er riktig justert og godt vedlikeholdt. Trucker skal ikke forlates med motoren i gang.
2. I rom hvor truck med forbrenningsmotor blir benyttet, skal det være oppslag med advarsel om exhaustforgiftning.
3. Besetningsmedlemmer som pålegges å kjøre truck skal være opplært til dette, og skal være over 18 år.
 - 1 Jfr. forskrift av 15. juni 1987 om bygging av passasjer-, lasteskip og lektere.

Kapittel VII - Særskilte sikkerhets- og vernetiltak

§ 28. Sikkerhets- og verneutstyr, sikkerhetsbelter/sikkerhetsseler, stillinger m.m., og om sikkerhetstiltak

1. For å utføre arbeidsoppgaver som krever særskilt sikkerhetsutstyr, skal det bl.a. benyttes følgende:
 - 1.1. Sikkerhetsbelter/sikkerhetsseler, hjelmer, tettsittende briller, ansiktsskjermer, hørselvern, kjeledresser, oljeklær, hansker med lang mansjett, arbeids/flytevester, vernefottøy, trykkluftapparater og filtermasker.

Eksisterende fartøy med tidligere godtatt utstyr, skal ved utskifting anskaffe utstyr som tilfredsstillende gjeldende krav.

Personlig verneutstyr som anskaffes skal være CE-merket slik at det er dokumentert at det tilfredsstillende felles europeiske regler for konstruksjon og produksjon av slikt utstyr. Dette gjelder ikke når skipet befinner seg utenfor EØS-området, og det er vanskelig å skaffe CE-merket utstyr. Utstyret må i så fall være av likeverdig kvalitet som CE-merket utstyr¹.
- 1 Jf. Kommunal- og arbeidsdepartementets forskrift om Personlig verneutstyr som inkorporerer EØS-avtalens vedlegg XXII punkt 1. (Rdir 89/686/EØF). Denne forskriften er ennå ikke vedtatt, slik at de eksisterende reglene gjelder inntil Kommunal- og arbeidsdepartementets nye forskrift trer i kraft. Sjøfartsdirektoratet vil derfor fatte særskilt beslutning om ikrafttredelse for denne endringen. Jf. forskriftens § 28 pkt. 1.1. nytt siste ledd kap. III om godkjenningsprosedyrer, §§ 15 nr. 3 (verneklasser) 18 (informasjon fra produsent), 35 fall til lavere nivå.
 2. Når det arbeides slik at det er fare for å falle ned, falle over bord eller når det arbeides på utsatt dekk i dårlig vær, skal det brukes sikkerhetssele med tilhørende sikkerhetsline. Foregår arbeidet slik at sikkerhetssele og sikkerhetsline ikke kan brukes, skal det tas andre betryggende forholdsregler for å unngå ulykker.
 3. Ved arbeid på dekk om bord i fartøy med 1 person om bord, bør det benyttes sikkerhetssele/belte med line, såfremt ikke forholdene om bord gjør slik bruk farlig eller særlig vanskelig.
 4. Arbeid utenbords under fart må bare utføres når det er tvingende nødvendig. Fartøyets fører eller den han bemyndiger skal påse at forsvarlige sikkerhetstiltak iverksettes.
 5. Det skal anvendes hjelm under fortøyning, ved lasting/lossing når kraftblokkarrangementet m.v. er i bruk, ved arbeid på tråldekk og ved arbeid i lasterom, maskinrom og tanker, samt når det arbeides på andre steder hvor noe kan falle ned. Hvor det er fare for fotskader, bør det anvendes vernefottøy.
 6. Det skal brukes beskyttende briller ved bruk av verktøy, maskiner, sprøyter etc. som kan medføre øyeskader, hvis ikke andre vernetiltak er tilstrekkelige.
 7. Personer som arbeider på utsatt dekk på trålere skal være utstyrt med arbeidsflytevest eller arbeidsflytedrakt.
 8. Det skal settes opp varselkilt på de steder hvor det er forbundet med spesiell fare å oppholde seg.
 9. Overtreksregntøy som benyttes skal ha iøynefallende farge.
 10. Når det under rengjøring eller under annet arbeid anvendes produkter som kan være helsefarlige, skal det foreligge instruks om gjennomføringen av slikt arbeid. Det skal alltid anvendes nødvendig personlig verneutstyr som f.eks. hjelm, ansiktsskjerm, store forklær, hansker med lang mansjett, passende vernefottøy etc.
 11. Fartøyets fører eller den han bemyndiger skal gi de nødvendige påbud om bruk av verne- og sikkerhetsutstyr i hvert enkelt tilfelle. På fartøy med verneombud bør verneombudet ta del i dette arbeidet. Det skal for øvrig sørges for at:
 - 11.1. Person med skjegg ikke pålegges å utføre arbeidsoppgaver som krever bruk av åndedrettsbeskyttelse.
 - 11.2. Alt verne- og sikkerhetsutstyr til enhver tid holdes i forsvarlig stand og oppbevares i egne skap eller rom om bord.
 - 11.3. Sikkerhetsrisikoen ved arbeidsoperasjonen blir vurdert og at nødvendige sikkerhetstiltak iverksettes før et arbeid tar til.
 - 11.4. Bruksanvisningene for verne- og sikkerhetsutstyr blir fulgt.
 - 12.¹ Det skal være anordnet et pålitelig kommunikasjonssystem mellom styrehus og arbeidsdekk.

0 Endret ved forskrift 14 feb 1995 nr. 164 (fra 15 nov 1995).

1 For eksisterende fartøy gjelder dog § 18 nr. 6, § 19 nr. 3 angående krav om hydraulisk lukking av luker i

sidekledning og indikatorlys i styrehus og § 20 nr. 4 fra 1. januar 1997, § 8 nr. 3, § 28 nr. 12, § 30 nr. 5 og 6, § 37 og § 39 fra 1. juli 2000, § 23 nr. 9 og 10 fra første sertifikatfornyelse etter 31. desember 1997 (jfr forskrift 25 sep 1997 nr. 1064).

§ 29. Sikkerhetstiltak ved bruk av høytrykksutstyr, malersprøyter, sandblåsningsutstyr, spylearrangement m.m.

1. Når skadelig støv eller gasser kan forekomme under arbeid, skal åndedrettsorganene beskyttes. Dersom sprøytemaling e.l. foretas i lukket rom, skal det anordnes forsvarlig kontinuerlig ventilasjon.
2. Det skal være instruks om bruk av sprøytepistol, spyleapparat e.l.
3. Avtrekker på bl.a. sprøytepistol, skal ikke kunne fastsettes i åpen stilling. Ventilen skal være sikret mot utilsiktet utløsning f.eks. ved en påsatt bøyle.
4. Høytrykkslanger og utstyr som koples til disse skal være sertifisert for det arbeidstrykk og de væsker som anvendes. Skadet utstyr skal ikke anvendes.
5. Tungt spyleutstyr med høyt trykk og stor rekyl skal festes til stativ som er anbrakt slik at det blir stående i samme posisjon selv om spyleutstyret slippes. Hvis spyleutstyret benyttes til å spyle gjennom rørledninger e.l., skal strålestykket festes til rørledningen før vanntrykket settes på.
6. Personer som arbeider med sandblåsing skal utstyres med nødvendig verneutstyr som; f.eks. tettsittende briller, hjelm, ansiktsskjerm, friskluftutstyr m.v. Anvendes luft fra kompressorer skal den renses gjennom filtre. Personer som skal utføre sandblåsing eller betjene høytrykksprøyter eller høytrykkspyleutstyr, skal være opplært i å anvende utstyret.
7. Bruksanvisning skal medfølge høytrykksprøyte og høytrykkspyleutstyr. Videre skal det om bord foreligge instruks om bruken av utstyret, der faremomentene ved bruk av høytrykksprøyte og spyleutstyr skal fremheves. Anvisningene om bruk av utstyret skal nøye følges.

§ 30. Sikring av maskineri m.v.

1. Bevegelige deler på maskiner varehiser, transportbånd o.l., skal være forsynt med nødvendige verneinnretninger. Innsiden av lokk, deksel eller annet vern som skal holdes stengt, samt farlige maskindeler, males med iøynefallende gul farge. Markeringen skal ikke være synlig når verneinnretningen er på plass.
2. Når maskineri eller innretning er stanset for ettersyn eller reparasjon m.v., skal det sikres mot utilsiktet igangsettelse.
3. Manøveranordning for vinsj, trålvinsj, notrull, tørketrommel, kraftblokk og andre løfte- og eller heiseinnretninger skal automatisk gå tilbake til nøytral stilling (stopp) når den ikke betjenes, og den skal kunne sikres i nøytral stilling.

Fra manøverplass skal det være oversikt til eventuelt hiv og til løfte-/heiseinnretningen.

TV-overvåkning kan godkjennes.

På eksisterende fartøy kan to-veis taleforbindelse aksepteres.

4. Betjening av innretninger som nevnt i nr. 3 skal utføres av person over 17 år.
- 5.¹ Innhalingsutstyr for fiskeredskaper skal ha egnede sikkerhetsinnretninger for å hindre ulykker, herunder nødstoppanordninger. Nødstopp skal arrangeres slik at innhalingsutstyret stanser dersom en person dras inn mot dette.
- 6.¹ Diverse sikkerhetsforhold:
 - 6.1. Hekktråler skal være anordnet med en port/stengsel an minst 1 meters høyde foran trålslippen. Porten skal bare holdes åpen under setting og haling av trål. Porten skal ikke hindre drenering av dekk.

porten/stengslet skal lett kunne åpnes og lukkes og bør kunne fjernmanøvreres.
 - 6.2. Det skal tas forholdsregler for å kunne stabilisere innhalt fangst m.v. Dette gjelder spesielt:
 - 6.2.1. Anordning for feste av tråldører.
 - 6.2.2. Anordning som hindrer fangstposen å svinge ut.

0 Endret ved forskrift 14 feb 1995 nr. 164 (fra 15 nov 1995).

1 For eksisterende fartøy gjelder dog § 18 nr. 6, § 19 nr. 3 angående krav om hydraulisk lukking av luker i

sidekledning og indikatorlys i styrehus og § 20 nr. 4 fra 1. januar 1997, § 8 nr. 3, § 28 nr. 12, § 30 nr. 5 og 6, § 37 og § 39 fra 1. juli 2000, § 23 nr. 9 og 10 fra første sertifikatfornyelse etter 31. desember 1997 (jfr forskrift 25 sep 1997 nr. 1064).

§ 31. Forbud mot bruk av asbest og andre helsefarlige stoffer om bord i fartøy

1. Om bord i nytt fartøy er all bruk av asbest forbudt, unntatt prefabrikerte asbestpakninger og friksjonsbelegg etc. som ikke trenges bearbeiding om bord.
2. På eksisterende fartøy skal asbest som trenger reparasjon eller fornyelse, utskiftes med likeverdige materialer som nevnt i nr. 1.
3. Dersom reparasjoner likevel må foretas hvor det kan være fare for asbeststøv eller støv fra asbestholdige materialer, skal det under arbeidet iverksettes vernetiltak som krever bruk av åndedrettsvern, avskjerming av arbeidsområdet, ventilert etc.

Kapittel VIII - Andre sikkerhetstiltak

§ 32. Skilter og oppslag

1. Teksten på skilt og oppslag skal alltid være leselig, og skal derfor om nødvendig belyses. Teksten skal være på norsk, dersom ikke annet er bestemt av Sjøfartsdirektoratet.
2. Varselskilt skal ha minst 20 mm høye bokstaver og forbudsskilt minst 30 mm høye bokstaver. Om ikke annet er bestemt, skal fargene være i overensstemmelse med Norsk Standard NS-6033 eller NS-4210.

§ 33. Oppbevaring og bruk av brennstoff, sprengstoff og visse giftige produkter

1. Dersom ekstra brennstoff ikke kan anbringes på åpent dekk, skal det være anbrakt i egnede beholdere i eget lett tilgjengelig godt ventilert rom/skap med dør kun til åpent dekk. Skott og dør til rommet/ skapet skal ha brannisolasjon tilsvarende A60.
2. Oppbevares sprengstoff om bord, skal dette lagres i originalemballasje i stålkasser og oppbevares i eget låsbart skap/rom atskilt fra brannfarlige og giftige produkter. Sprengstoff og tennsatser skal lagres atskilt, og mengden av sprengstoff skal begrenses til minimumsbehovet.
3. Ved anvendelse av sprengstoff, krutt, tennmidler e.l., skal det ved hvert enkelt oppdrag/ekspedisjon tas kontakt med Direktoratet for brann- og eksplosjonsvern for utarbeidelse av instruks om anvendelsen.
4. Oppbevaring og bruk av giftige stoffer og forbud mot anskaffelse, oppbevaring og bruk av metanol, samt anskaffelse, oppbevaring og bruk av absolutt alkohol om bord i fartøy, skal skje i samsvar med forskrift av 21. juli 1988 om oppbevaring og bruk av helsefarlige stoffer om bord.

§ 34. Varselskilt ved radarantenne

Under arbeid i radarmast skal radaranlegg være avslått. Ved hvert radaranlegg skal det være oppsatt synlig skilt med tekst: Arbeid i radarmast pågår.

§ 35. Radarreflektor

Fiske- og fangstfartøy av tre som ikke har overbygninger av stål eller likeverdig materiale med hensyn til radarrefleksjonsevne, skal være utstyrt med effektiv radarreflektor.

§ 36. Refleksmiddel

1. Fiske- og fangstfartøy under 10,67 (LoA) skal være utstyrt med lysreflekterende midler (refleksbånd) som er godt synlige både fra sjøen og lufta.
2. Refleksmiddel skal være minst 50 mm bredt og 300 mm langt. Maling godtas ikke som refleksmiddel.
3. På hver side av fartøyet skal det anbringes minst 4 refleksmidler, og de skal festes så høyt oppe på skroget som mulig. Refleksmiddel skal plasseres i brutt linje med en avstand av ca. 500 mm.

Det skal dessuten anbringes 6 stk. refleksbånd som er lett synlig fra lufta.

§ 37.¹ Sklisikring av dekk

Steder hvor det arbeides, samt vanlige ferdselsveier om bord, herunder trapper, skal være sklisikret/gi godt fotfeste.

0 Endret ved forskrift 14 feb 1995 nr. 164 (fra 15 nov 1995).

1 For eksisterende fartøy gjelder dog § 18 nr. 6, § 19 nr. 3 angående krav om hydraulisk lukking av luker i sidekledning og indikatorlys i styrehus og § 20 nr. 4 fra 1. januar 1997, § 8 nr. 3, § 28 nr. 12, § 30 nr. 5 og 6, § 37 og § 39 fra 1. juli 2000, § 23 nr. 9 og 10 fra første sertifikatfornyelse etter 31. desember 1997 (jfr forskrift 25 sep 1997 nr. 1064).

§ 38. Arbeidstøy og brannhemmende stoff

Under sveising eller ved annet arbeid hvor arbeidstøy blir utsatt for intens varme/åpen flamme, skal det benyttes arbeidstøy/kjeledress av brannhemmende stoff.

§ 39. Fiske- og fangstfartøy med største lengde på 10,67 meter og derover, men med største lengde under 15 meter, tillates ikke å operere i fartsområde Havfiske I eller større. Det er heller ikke tillatt å benytte åpent fartøy som definert i Nordisk Båtstandard, i større fartsområde enn Fjordfiske.

0 Tilføyd ved forskrift 3 okt 2000 nr. 987 (i kraft 1 jan 2001).

Kapittel IX - Avsluttende bestemmelser

§ 40.¹ Kontrollrom for framdriftsmaskineri m.v.

Dersom motorene kontrolleres fra maskinromet, skal dette gjøres i et særskilt rom som er lyd- og varmeisolert. Kontrollrommet skal ha annen atkomst enn gjennom maskinrommet. Styrehuset anses å oppfylle kravet til kontrollrom.

0 Endret ved forskrift 3 okt 2000 nr. 987 (i kraft 1 jan 2001, tidligere § 39).

1 For eksisterende fartøy gjelder dog § 18 nr. 6, § 19 nr. 3 angående krav om hydraulisk lukking av luker i sidekledning og indikatorlys i styrehus og § 20 nr. 4 fra 1. januar 1997, § 8 nr. 3, § 28 nr. 12, § 30 nr. 5 og 6, § 37 og § 39 fra 1. juli 2000, § 23 nr. 9 og 10 fra første sertifikatfornyelse etter 31. desember 1997 (jfr forskrift 25 sep 1997 nr. 1064).

§ 41.¹ Ikrafttredelse

Denne forskrift trer i kraft den 1. januar 1992.

Fra samme dato oppheves følgende forskrifter:

- Forskrift av 5. juli 1968 nr. 8956 om sikkerhetstiltak på fiske- og fangstfartøy.
- Forskrift av 15. august 1973 nr. 1 om forbud mot oppbevaring og bruk av karbid på fiske- og fangstfartøy.

0 Endret ved forskrifter 14 feb 1995 nr. 164 (fra 15 nov 1995), 3 okt 2000 nr. 987 (i kraft 1 jan 2001, tidligere § 41), 29 juni 2007 nr. 1006 (i kraft 1 juli 2007, tidligere § 42).

1 For eksisterende fartøy gjelder dog § 18 nr. 6, § 19 nr. 3 angående krav om hydraulisk lukking av luker i sidekledning og indikatorlys i styrehus og § 20 nr. 4 fra 1. januar 1997, § 8 nr. 3, § 28 nr. 12, § 30 nr. 5 og 6, § 37 og § 39 fra 1. juli 2000, § 23 nr. 9 og 10 fra første sertifikatfornyelse etter 31. desember 1997 (jfr forskrift 25 sep 1997 nr. 1064).